

DEN SØRINDISKE KIRKEN

AV INGEBRIGT DAHLE

Det er få ting av kirkelig art som har opptatt sinnene i de anglikanske og reformerte kirker slik i de senere år som kirkeforeningen i Sør-India. Etter en tredve-årig drøftelse ble den beseglet i St. Georgskatedralen i Madras 27. september 1947. Den dag gikk den episkopale kirke i Sør-India, metodistkirken og den tidligere forente kirke av presbyterianere og kongregasjonalister opp i en felleskirke: «The Church of South India». Den nye kirke omfatter en fjerdedel av alle protestanter i India og teller ca. en million menighetslemmer. Den er inndelt i 14 bispedømmer.

Det har tidligere vært en rekke kirkesammenslutninger i den sterkt splittede reformerte verden. Det oppsiktsvekkende er imidlertid at dette er første gang en episkopal kirke går i forening med ikke-episkopale, og at dette skjer med tillatelse av Lambethkonferansen og erkebiskopen av Canterbury. For den som er litt kjent i den anglikanske kirke fortøner dette seg som innvarslingen av en ny tid. Det faller da også uttalelser om at hvis dette lykkes i praktisk samarbeid fremover, kan den dag komme da Church of England og de engelske frikirker finner hverandre.

Skal vi forstå det som er gått forut for denne forening, og de vanskeligheter som måtte overvinnes, må vi gjøre oss klart et par ting.

Den engelske og skotske misjonsvirksomhet står i et meget nærmere forhold til hjemlandets kirker enn den norske. Det er «kirke-misjon» og ikke «selskapsmisjon». Misjonsmarkene utgjør bispedømmer innen den anglikanske kirke og presbyterier innen den skotske kirke. De områder som vårt emne gjelder, tilhører den anglikanske

kirkeprovins «India, Burma og Ceylon» og utgjør de fire bispedømene Madras, Travancore og Cochin, Tinnevely samt Dornakal. Den presbyterianske kirken utgjør presbyteriet Madras. En ny kirke som oppstår ved forening av disse kirker, må også løse de bånd som rent administrativt knytter dem til sine moderkirker. Under forhandlingene kommer det inn parter som sitter langt borte fra den aktuelle situasjon, og som kan ha vanskelig for å forstå problemstillingen. Det er derfor bemerkelsesverdig at den skotske kirke faktisk stilte sine menighetslemmer i Sør-India fritt i forhandlingene. Ikke mindre bemerkelsesverdig er det at den anglikanske kirke billiger en forening som bringer nattverdfellesskapet med de fire tidligere bispedømmer til opphør, — ihvertfall midlertidig.

Når det gjelder selve problemstillingen i arbeidet for å nå fram til forening i Sør-India, ligger også den fjern fra våre forhold. I våre drøftelser om interkirkelig samarbeid er det vanligvis det teologiske grunnlag («læren») som står i forgrunnen. I den reformerte verden er det faktisk bestandig *kirkesynet* som står i brennpunktet i alle drøftelser, og her igjen både synet på embetet og på lokalmenighetens stilling til kirken.

Det som har drevet de fire kirker sammen, kanskje mer enn noe annet, var det som kom fram allerede i 1919 da 33 menn møttes i Trankebar for å drøfte evangeliseringen av India. Av disse var 31 indere, 1 engelskmann og 1 amerikaner. De var omtrent alle prester i forskjellige kirkesamfunn. Mens disse menn talte sammen, ble det klart for dem at «den titaniske oppgave å vinne India for Kristus» ikke kunne løses av «en hær som er spredt og oppdelt, og som er innordnet i bataljoner som er gjensidig mistenksomme og uten samarbeid». De kjente seg som en minoritet i et stort og mektig hindusamfunn. Skulle de makte å bringe evangeliet fram, måtte de fritas for denne oppdeling i forskjellige kirkesamfunn, som de selv ikke var ansvarlige for, men som var «pådyttet dem utenfra». «Denne oppdeling som vi ikke har skapt, og som vi heller ikke ønsker å holde i live for bestandig,» som de selv uttrykker det i sin deklarasjon i mai 1919.

Dermed var opptakten gjort til forhandlinger mellom kirkesamfunnene. Det skulle ta nesten 30 år før saken ble brakt i havn. Det er imidlertid et tidenes tegn at det var innen misjonskirkene en slik

forening var mulig i det hele tatt. De er ikke så bunnet i kirkehistoriske motsetningsforhold som de gamle kristenland er det.

Forhandlingene i Sør-India hadde enkelte fotspor å følge. I Øst-Afrika var det tidligere forsøkt en forening mellom episkopale og ikke-episkopale kirker som hadde sine røtter i Englands jord. «Kikuyu-konferansen» i 1913, og det som siden fulgte både i Øst-Afrika og England, har utvilsomt hatt sin store betydning for det som skjedde i Sør-India, selv om man i Øst-Afrika ennå ikke har funnet fram til noen enhet. Det kan imidlertid hende at det oppnådde resultat i Sør-India i sin tur vil virke inspirerende på enhetsbestrebelsene i Øst-Afrika.

På begge steder la man «the Lambeth Quadrilateral» til grunn for forhandlingene. Det er en deklarasjon i 4 punkter satt opp av Lambeth-konferansen i 1888. Kirker som vil slutte seg til disse 4 punkter, ønskes velkommen til fullt fellesskap med den anglikanske kirke:

«(a) De hellige skrifter i det Gamle og Nye Testamente inneholder alle ting nødvendige til frelse, og er rettesnor og absolutt autoritet for troen.

(b) Den apostoliske trosbekjennelse anerkjennes som dåpssymbol, og den nikenske trosbekjennelse som tilstrekkelig uttrykk for den kristne tro.

(c) De to sakramenter som er innstiftet av Kristus selv, — dåp og nattverd — brukes med Kristi egne innstiftelsesord, og med de elementer som han har foreskrevet.

(d) Det historiske episkopat anerkjennes og tillempes på de forskjellige steder, slik som behovet tilsier hos de nasjoner og folk som Gud har kalt inn i sin ene hellige kirke.»

Disse fundamentale betingelser kan synes både enkle og konsise, men erfaringen viser at de likevel lar mange spørsmål stå ubesvart. De samme skrifter påberopes til støtte for nesten hvilken som helst tro og lære. De to trosbekjennelser er gjenstand for sterkt avvikende fortolkninger. Fundamentalt forskjellige syn er bygd opp på en felles antakelse av de to sakramenter som innstiftet av Kristus selv. Dette viste seg da også under forhandlingene i Sør-India. Og dog fant man fram til en *modus vivendi* når det gjaldt de tre første punkter. Det var da man behandlet punkt fire, at gemyttene for alvor kom i kok.

Det var her det strandet også i Kikuyu, slik som det for øvrig alltid har gjort i den anglikansk-reformerte kirkeavdeling.

Selv de som anerkjenner «det historiske episkopat» både som et historisk faktum og som en verdifull form for kirkestyre, har høyst forskjellige oppfatninger av det. Så kan man jo tenke seg hvordan stillingen blir når presbyterianere og kongregasjonalistene skal prøve å komme til forståelse med episkopalistene.

I Sør-India ble man først enige om at man ville ha biskoper i den forente kirke. Dernest at man ikke ville skape et *nytt* episkopat, uten forbindelse med de andre biskopelige kirker. Følgelig tok man med seg biskopene fra den anglikanske kirke i Sør-India inn i den nye kirke. Videre ble man enig om å finne skikkede prester fra de andre kirker som var med i planen og ordinere dem til biskoper. Ved bispeordinasjoner skulle der alltid delta minst tre biskoper foruten eventuelle kirkeledere i de andre kirker. Dermed var suksesjonen sikret i den nye kirke.

Det neste spørsmål var det uensartede presteskap. Man forlot snart tanken på å ordinere alle prester om igjen, slik at anglikanerne fikk metodistisk og presbyteriansk «ordinasjon», og disse på sin side anglikansk. Ved opprettelsen av den nye kirke var man her ikke kommet fram til hva vi kan kalle «ytre ensartethet». Men fra begynnelsen hadde alle prester samme rettigheter i kirkestyrer som konsiler og synode, og som bispekandidater. Men det er klart at her er mange praktiske vansker i overgangstiden, før et nytt presteskap vokser fram, ordinert i den nye kirke med en ordinasjon som selv de høykirkelige anglikanere kan godta. Vanskeligheten vil komme om en «ikke-anglikansk» prest kommer til en anglikansk menighet, eller en menighet som består av sammensluttede anglikanere og andre. For å råde bot på dette, ble man enige om den nå så berømte «Pledge» (overenskomst, høytidelig forsikring). Her forplikter de angjeldende kirkesamfunn seg til at de ikke vil trumfe gjennom ved flertallsbeslutninger eller kirkelig makt og myndighet noe som kan stride mot menighetenes samvittighet eller gamle, innarbeidde prinsipper som de ønsker å holde fast ved. Ved dette har man sikret seg at man ikke blir pådyttet prester som man ikke ønsker, eller en form for «kirkelighet» som man føler fremmed. I sin form og sitt innhold gir «the Pledge» et klart uttrykk for at man ønsker et broderlig og åpent

forhold, hvor man i kjærlighet og forståelse kan drøfte de mange detaljspørsmål som kan oppstå etter en kirkesammenslutning.

Så langt var man kommet allerede i 1929. Så kom Lambeth-konferansen i 1930. Dens tolkning av «the Pledge» skapte atskillig diskusjon framover. Den anglikanske kirke ville sikre seg at alle de menigheter som tilhørte dem, fortsatt bare skulle betjenes av «biskoplig ordinerte» prester. I India hadde man tenkt seg at menighetene selv etter hvert ville se litt friere på dette spørsmål og godta også de andre kirkers prester, slik at det skjedde utveksling og ble etablert samarbeid. At en utenforstående instans som Lambeth-konferansen her gjorde krav gjeldende, virket inn på de frikirkelige kretser, slik at man i lange tider gikk til drøftelsene med skepsis. Dette ble ikke bedre da de frikirkelige ønsket felles nattverd ved forhandlingsmøtene, og de episkopale forhandlere splittet seg på dette slik at det ikke kunne gjennomføres i praksis. Slike episoder forhalte den endelige forening i mange år.

Så sent som i 1945 kom det en uttalelse fra biskopene i India, Burma og Ceylon som kunne synes å utsette en enighet i det blå. Da grep biskopene i Sør-India (som for øvrig hadde vært med på denne uttalelse) inn med en erklæring i 1946, hvor de ga sin fulle tilslutning til de forhandlinger som var blitt ført og de vedtak som var fattet mellom de fire kirkesamfunn. De gikk lojalt og helhjertet inn for den nye kirke, hvor de selv gjerne ville tjene. Det var en begivenhet av vesentlig betydning for en snarlig løsning av flokene. De visste meget vel at de måtte oppgi nattverdfellesskapet med sin egen kirke. På den annen side visste de at kirken i England så med stor sympati på denne forening. Erkebiskopen av Canterbury hadde her inntatt et meget moderat og forståelsesfullt standpunkt.

Erkebiskopen hadde en meget vanskelig stilling. Som president for «The Society for the Propagation of the Gospel» (S. P. G.), en sterkt høykirkelig sammenslutning innen den engelske kirke, som bl. a. skaffer til veie betydelige midler til misjonen, måtte han være med på å stoppe de ganske store bidrag til den episkopale kirke i Sør-India. Da dette var gjort i overensstemmelse med grunnreglene, fikk han med stor diplomatisk kløkt i stand en innsamling til disse «eks-anglikanere». Han fikk også gjennomført at disse prester ved eventuell hjemkomst til England helt selvfølgelig inntrådte i nattverd-

felleskapet igjen, og således kunne overta embeter hjemme. Dermed ryddet han av veien en betydelig vanskelighet for misjonærene.

Den 27. september 1947 ved festgudstjenesten i Madras ble de nye biskoper ordinert og innsatt, og presteskaper ble gitt fulle rettigheter på like linje med hverandre. Dermed var den nye kirke en kjensgjerning.

Hva innebærer så dette for de forskjellige kirker som er med? Vi har sett hva det betyr for anglikanerne, som nok har hatt vanskeligst for å finne fram til enhet. I øyeblikket er de i en liknende stilling til det anglikanske nattverdfellesskap som vi norske. Etter en overgangsperiode, hvor alle prester er blitt «biskopelig ordinert», vil spørsmålet om inntreden i den anglikanske union sikkert bli tatt opp. Det er tydelig at hele den anglikanske verden ser fram til dette som resultatet.

Den kongregasjonalistiske kirke har ikke de samme prinsipielle vanskeligheter. Der er ikke den sterke administrative forbindelse mellom hjemmekirken og misjonskirken i India. Der er ikke tale om kontroll, men kun om råd og vink. Kongregasjonalistene har hele tiden latt sine brødre i Sør-India handle på eget ansvar. På sitt møte i desember 1942 stillet London Missionary Society (LMS) sine misjonærer fritt i dette spørsmål. Dette selskap har stått bak kongregasjonalistenes misjonsvirksomhet i India, og støtter lojalt den nye kirke. En del kongregasjonalistiske kirker i Telugu var helt fram til 1946 motstandere av foreningsplanen på grunn av episkopatet. Etter at forhandlerne kom noen av deres betenkeligheter i møte i 1942, gikk de fra 1946 inn for enhet.

Når det gjelder presbyterianernes syn på kirkeforeningen, er Leslie Newbigins bok «The Reunion of the Church» (1948) ganske instruktiv lesning. Han er en tidligere skotsk presbyteriansk misjonær og nå biskop i Madura og Ramnad i den nye kirke. Hans bok er «et forsvar» for denne kirke. Både presbyterianere og metodister er takknemlige for legfolkets delaktighet i kirkens styre. Synode (Synod), bispedømmeråd (Diocesan Council) og menighetsråd (Pastorate Committee) som den nye kirke er inndelt i, svarer jo svært nøye til deres styreform. Legfolk kan også delta sammen med presten ved utdeling av nattverden.

Selv om den nye kirke omfatter en fjerdedel av alle protestanter

i India, er det fremdeles mange som står utenfor foreningen også i Sør-India. Baptistene har ut fra sitt syn på dåp og episkopat holdt seg utenfor. Lutheranerne (Trankebarmisjonen!) har holdt seg borte av to viktige grunner. Den ene er hensynet til det lutherske kirkeforbundet i India (The Federation of Evangelical Lutheran Churches in India). Dette er en sammenslutning av alle lutherske kirker (unnatt Missouri). Hver kirke er imidlertid helt selvstendig i forhold til forbundet, og dettes organer har bare rådgivende myndighet. I 1947 ble det framlagt et forslag om at forbundet skulle utbygges til en all-indisk luthersk kirke med de nåværende kirker som bispedømmer under denne. (Dette berører i høy grad Santalmisjonen.) For lutheranerne i Sør-India har spørsmålet vært sterkt framme om de skulle gå denne vei eller ta imot innbydelsen til å gå inn i Sør-Indias kirke. I siste fall kunne lutheranerne danne ett eller to bispedømmer, ta med seg Luthers lille katekisme for undervisning av katekumener og konfirmanter, samt bruke sin egen liturgi. Resultatet ville bli en luthersk påvirkning på den nye kirke. Til tross for disse overveielser besluttet lutheranerne i Sør-India seg med stort flertall til å gå inn for en all-indisk luthersk kirke. (Forslag om en slik kirke er nå til uttalelse hos de forskjellige lutherske misjonskirker i India.)

Den annen årsak til at lutheranerne holdt seg tilbake i Sør-India var *læren*. De følte seg ikke rolig ved den formulering av trosinnholdet som den nye kirke bygger på. Da de forskjellige lutherske kirker i India divergerer ikke så lite i sin lutherdom, har de vel følt at de for tiden best kan arbeide for en ekumenisk kirke ved å forene de forskjellige lutherske kirker, som så i sin tur kan være med å arbeide for den ene hellige kirke i India.

LITTERATUR

«Towards a United Church», av forskjellige forfattere, London 1947. «The Reunion of the Church», av J. E. Lesslie Newbigin, London 1948. «Proposed Scheme of Church Union in South India», Madras 1947. «South India's New Church», av C. S. Milford, London 1947. «Documents concerning S. P. G. and the Church of South India», London 1947. «The South India Church. An Open Letter from the Archbishop of Canterbury to Bishop Stephan Neill», London 1947. «Azariah of Dornakal», av Carol Graham, London 1946.

Artikler omkring vårt emne: International Review of Missions 1948 nr. 1. Theology 1948 nr. 1. Christendom. An Ecumenical Review 1948 nr. 1 og 2. Kristen Gemenskap 1948 nr. 1. Der Heidenbote 1948 nr. 1. Svensk Missions-tidskrift 1948 nr. 1. The Church and All Nations 1948 nr. 1. Luthersk Kirke-tidende 1948 nr. 1.